

พืชฝุ่นพิษภารกิจของทุกคน

นานหลายสัปดาห์มาแล้ว ที่คนกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียงต้องเผชิญกับภาวะฝุ่นพิษในอากาศที่มีขนาดเล็ก 2.5 ไมครอน หรือพีเอ็ม 2.5 ในปริมาณที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ คือมีความหนาแน่นมากกว่า 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ประชาชนจำนวนมากหาซื้อหน้ากากอนามัยมาใช้ป้องกันตนเองตามสภาพ ทั้งแบบที่ได้มาตรฐานคือ เอ็น95 และหน้ากากอนามัยทั่วไป ประเมินว่า อย่างน้อยก็ช่วยผ่อนหนักให้เป็นเบา สัปดาห์ก่อน มีโรงเรียน 2 แห่งสั่งปิดการเรียนการสอนเพื่อความปลอดภัย ขณะที่หน่วยงานรัฐหลายฝ่ายพยายามแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การทำฝนหลวง การกวาดล้างถนนเพื่อลดฝุ่น โครงการรถไฟฟ้าโดยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยสั่งหยุดงานก่อสร้างบางโครงการ กระทรวงคมนาคม ใช้มาตรการเข้มขึ้นกับรถยนต์ที่สร้างมลพิษจากการปล่อยควันดำ ขณะที่กระทรวงอุตสาหกรรมเข้มงวดกวดขันโรงงานต่างๆ ในกลุ่มเป้าหมายปล่อยมลพิษทางอากาศ

มีตัวเลขประมาณการจากสำนักพยากรณ์ทางเศรษฐกิจ ว่าภาวะฝุ่นพิษทำให้เกิดความเสียหายทั้งเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับพันล้านบาทจนถึงหลายพันล้านบาท และอาจจะมากถึงหลักหมื่นล้านบาทก็เป็นได้ นอกจากนั้นแล้ว ยังจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของมหานครที่ติดอันดับท็อป 10 ของโลกที่มีสภาพอากาศเป็นอันตรายต่อสุขภาพ จำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นเป้าหมายขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศก็จะลดลงตามความเชื่อมั่นที่เสื่อมถอยไป ยิ่งกว่านั้น ประเทศไทยอาจจะสูญเสียอันดับเมืองน่าท่องเที่ยว เมืองที่น่าอยู่อาศัยในการจัดลำดับต่างๆ ขององค์กรชั้นนำระดับโลกไปด้วยก็เป็นได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวงทั้งสิ้น และการจะเรียกความเชื่อมั่นกลับมาได้นั้นก็ยากขึ้นอีกเป็นหลายเท่า เพราะต้องอาศัยการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบในระยะยาว ซึ่งต้องวางเป็นนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของชาติเพื่อให้ทุกหน่วยงานบูรณาการแก้ปัญหาไปพร้อมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

มีทั้งบุคคล และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตกเป็นจำเลยให้ฐานะผู้ก่อฝุ่นควัน แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่จะโทษกันไปโทษกันมา เพราะนาที่นี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย และสภาพอากาศเลวร้ายที่เกิดขึ้น ก็เป็นเพราะแทบทุกคนในสังคมเมืองร่วมกันสร้างมันขึ้นมาก็ว่าได้ สำหรับหน่วยงานราชการถูกมองว่า ละเลยต่อหน้าที่ของตนเอง เช่นการคุมเข้มตรวจจับรถยนต์ปล่อยควันดำ โดยที่มาตรการต่อทะเบียนประจำปีไม่ได้ช่วยสกัดยับยั้งรถก่อมลพิษแต่อย่างใด ระบบขนส่งสาธารณะโดยเฉพาะรถโดยสารขสมก. และรถร่วมบริการที่มีอายุใช้งานหลายสิบปี ก็วิ่งพ่นควันดำกันจนเป็นปกติ เช่นเดียวกับโรงงานอุตสาหกรรมอีกหลายแห่งที่ถูกละเอียดตรวจสอบมาก่อนหน้า ขณะที่ในส่วนของเอกชน หรือคนทั่วไปก็มีส่วนก่อมลพิษไม่น้อย ไม่ว่าจะเป็นการเผาใดๆ การใช้รถยนต์ในการเดินทางในย่านจอแจกลางเมือง ไม่ใส่ใจต่อสภาพแวดล้อม ไม่นิยมใช้ระบบขนส่งมวลชนเช่นรถไฟฟ้าแทน

การแก้ปัญหาระยะสั้นหรือเฉพาะหน้า มีผู้เสนอให้ใช้ยาแรง เช่นสั่งหยุดงานในเวลาที่กำหนด เพื่อลดฝุ่นพิษจากยานพาหนะต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ ที่ก่อฝุ่นควันด้วย หรือมาตรการห้ามข้าราชการขับรถยนต์ส่วนตัวมาทำงาน รวมทั้งข้อเสนอให้ผลักดันให้รถยนต์ในพื้นที่ที่กำหนดโดยจัดแบ่งตามเลขตัวท้ายของป้ายทะเบียน ฯลฯ ส่วนในระยะยาว ระบบรถไฟฟ้าจำนวน 10 เส้นทางยังคงเป็นความหวังว่าจะสามารถช่วยลดจำนวนรถยนต์ลงได้ แต่มีนักวิชาการยืนยันว่า จำนวนรถยนต์จะไม่ลดลงแต่อย่างใด แม้ว่ารถไฟฟ้าจะเปิดให้บริการครบทุกสายแล้วก็ตาม หรือการส่งเสริมใช้รถยนต์พลังงานไฟฟ้า ประเทศไทยก็ยังไม่ไรดแม้ว่าจะเริ่มต้นเมื่อใดและอย่างไร แต่ทั้งหมดนี้ก็ขึ้นกับการกำหนดเป็นแผนระยะยาว เพื่อพิชิตฝุ่นพิษให้ได้ ซึ่งจะต้องมีอีกหลายมาตรการเข้ามาสนับสนุน เช่น มาตรการทางภาษีเพื่อจูงใจการใช้ระบบขนส่งมวลชนแทนรถส่วนตัว ห้ามรถก่อมลพิษวิ่งโดยเด็ดขาด เพราะไม่เช่นนั้น วิกฤติมลพิษทางอากาศของกรุงเทพฯ และเมืองรายรอบจะยิ่งรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยระบบขนส่งมวลชนก็ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน